

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4161/2019
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Патрић адвокат из ..., против туженог „Atlantic Brands“ doo са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Живорад Иконовић адвокат из ..., ради поништаја одлуке, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2766/17 од 13.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 25.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2766/17 од 13.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 141/16 од 04.04.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се поништи као незаконит акт туженог – решење о отказу уговора о раду бр. .. од 29.07.2016. године и да се обавезе тужени да врати тужилцу на рад. Ставом другим изреке, тужба је одбачена у делу којим је тражено да се тужени обавезе да распореди тужилцу на радно место које одговара њеној стручној спреми и радним способностима. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да накнади туженом трошкове спора у износу од 98.500,00 динара у року од 8 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2766/17 од 13.06.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилце и потврђена пресуда Основног суда у Вршцу П1 141/16 од 04.04.2017. године у првом и трећем ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилце за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужилцина ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се изричито не наводи ниједна друга битна повреда одредаба парничног поступка због које се, под условима прописаним чланом 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП, овај ванредни правни лек може изјавити. Тврдњом ревидента да побијане пресуде садрже нејасне и непрецизне наводе који су у супротности са садржином изведених доказа, у суштини се указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није законски разлог за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је по уговору о раду од 03.12.2014. године са анексом од 30.06.2015. године обављала послове теренског представника продаје и на терену била задужена продавницама у ... и Опис тужилиних послова, садржан у њеном уговору о раду, обавезивао је, између осталог, да по категоријама објеката обезбеди заступљеност артикала из обавезног асортимана туженог и оптималне залихе производа у објектима, да спроводи планограм за категорије производа на примарним и секундарним местима излагања, као и да спроводи кредитну политику и процедуру за наплату потраживања. Тужили је 14.07.2016. године уручено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду због повреде радних обавеза предвиђених уговором о раду и чланом 70. став 1. тачка 1. Појединачног колективног уговора туженог од 29.01.2015. године, учињених несавесним и немарним извршавањем радних обавеза – пропустом да благовремено пусти на наплату менице по доспелим обавезама предузетничке радње „Данус“ и СТР „Јовановић“, као и да у појединим објектима којима се дужи обезбеди заступљеност артикала из препорученог асортимана туженог, односно изложеност артикала у складу са тржишним учешћем и планограмама за категорије производа. Тужени је 01.02.2014. године донео радно упутство којим је утврдио поступак контроле и финансијског задужења и наплате потраживања у случају блокаде рачуна купца или истека валуте плаћања. Тим упутством је, поред осталог, предвиђено да теренски представник у року од 1 до 3 дана по истеку валуте плаћања усмено упозорава купца, 8. дана шаље писмено последње упозорење, 10. дана пушта меницу, а 12. дана, ако меница није реализована, доставља правној служби налог за утужење са свим фактурама и отпремницама. Овом упозорењу претходио је мејл од 20.06.2016. године који је тужили упутио њен супервизор, указујући јој на уочене пропусте у погледу стања и изложености робе из асортимана туженог у појединим продајним објектима којима је задужена, уз остављање рока за отклањање тих пропуста до 04.07.2016. године. Тужила ове пропусте није отклонила до 11.07.2016. године. О наводима из упозорења тужила се писмено изјаснила у форми приговора од 20.07.2016. године, тврдећи да су у упозорењу нетачно приказане чињенице у вези са њеним пропустом да се менице пуште на наплату, јер је поступала као и већина запослених и да због тога пословање туженог није било угрожено, док је наводе из упозорења који се тичу пласирања робе оценила произвољним и нетачним зато што се није узело у обзир да комитенти којима је задужена немају капацитете да се у њиховом пословном простору и срединама у којима раде одређена роба пласира, због чега то упозорење сматра наставком поступка злостављања и шиканирања. Решењем туженог од 29.07.2016. године тужили је отказан уговор о раду због несавесног и немарног извршавања радних обавеза, на

основу члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, одредби уговора о раду и члана 70. став 1. тачка 1. Појединачног колективног уговора туженог.

На овако утврђено чињенично стање, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Према члану 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе. Означена повреда постоји када се запослени на раду не понаша онако како изискују стандарди условљени карактером процеса рада у којем учествује. Такав запослени није посвећен пословима, већ их обавља неблаговремено, неквалитетно и без интереса да их обави на прави начин. Ова повреда радне обавезе мора бити скривљена, учињена кривицом запосленог, при чему Закон о раду не врши степеновање кривице запосленог који учини повреду радне обавезе, па је зато довољно да је она учињена и обичном непажњом.

У конкретном случају, утврђено је да тужилца није благовремено, у роковима предвиђеним интерним актом туженог – радним упутством од 01.02.2014. године, пустила на наплату меницу предузетничке радње „Данус“ којој је истекао рок за плаћање робе, односно да није уопште активирала меницу СТР „Јовановић“ за доспелу обавезу тог купца. Такво понашање тужилце је правилно квалификовано као несавесно и неблаговремено извршавање радне обавезе. Тужилина одбрана да због таквог њеног пропуста пословање туженог није било угрожено (да послодавцу није нанета штета) не може утицати на другачију одлуку у овом спору по питању законитости решења о отказу уговора о раду. Повреда радне обавезе може да постоји и независно од проузроковане штете послодавцу. Битно је да је повреда радне обавезе учињена кривицом запосленог, што значи да у конкретной ситуацији није поступио онако како је требало. У овом случају то је и утврђено, а осим тога тужилца није доказала да је новчано потраживање туженог, у односу на предузетничку радњу „Данус“, заиста и наплаћено.

Исти значај има и тврдња ревидента да су на исти начин поступали и други запослени којима нису отказани уговори о раду, јер одлука о томе којем од запослених ће бити отказан уговор о раду је на послодавцу, а тужилца не доказује да је с тим у вези била дискриминисана по било ком свом личном својству.

Доношењу решења о отказу уговора о раду претходило је писмено упозорење о постојању отказног разлога, дато у складу са чланом 180. став 1. Закона о раду, на које се тужилца писмено и изјаснила. Писано упозорење садржи све елементе предвиђене ставом 2. означеног члана, а у образложењу донетог решења наведени су разлози за отказ уговора о раду за које је у овом поступку утврђено да су у складу са Законом.

Ревизијски навод да је тужилца имала статус узбуњивача и да је управо због тога предузета штетна радња отказом уговора о раду, нема значаја за правилност побијане пресуде у овом спору. Одредбом члана 27. став 1. и 2. Закона о заштити узбуњивача прописано је да у тужби за оцену законитости појединачног акта послодавца којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима узбуњивача по основу рада, по

посебним прописима, узбуњивач може истаћи навод да појединачни акт послодавца представља штетну радњу у вези са узбуњивањем. Према 2. ставу те одредбе, навод из става 1. може се истаћи у тужби или на припремном рочишту, а после тога само ако подносилац навода учини вероватним да без своје кривице није могао раније да изнесе тај навод.

Тужиља у поднетој тужби и на припремном рочишту овакав навод није истакла, а то није учинила ни након тога, под условима из члана 27. став 2. Закона о заштити узбуњивача.

Из ових разлога, ревизијом тужиље се неосновано оспорава правилност примењеног материјалног права, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић